Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوار بزگرته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

دوهم اثر

PROPERTY OF
ACKU
6185

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
۱	پیل	۱
۲	عشق	۱
۳	کائنات	۲
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	بربښنا	۷
۷	دتوتکی شور	۸
۸	نیالگی	۹
۹	دوربځ ژړا	۱۰
۱۰	څاڅکی	۱۱
۱۱	دبوډۍ ټال	۱۲
۱۲	دشپونکی شپېلۍ	۱۳
۱۳	دشفق سره خبرې	۱٤
۱٤	مېږی څه وایي	۱٥
۱٥	د هېواد پسرلی	۱٦
۱٦	اې پغمانه	۱۹
۱۷	بڼ	۲۱
۱۸	سرو	۲۳
۱۹	چمن وایی	۲۳
۲۰	دسحر نسیم ته	۲۳
۲۱	غوټۍ	۲٥
۲۲	اغزی	۲٦
۲۳	گل	۲۷
۲٤	دپسرلی گل	۲۸
۲٥	دبلبل نغمه	۳۰
۲٦	دفوارې ساز	۳۰

شمېر	شعر	مخ
۲۷	باد	۳۱
۲۸	دتوتی سندرې	۳۲
۲۹	څانکه	۳۲
۳۰	دحباب خندا	۳۳
۳۱	شنه پاڼه	۳٤
۳۲	دسیند دڅپو نغمې	۳٥
۳۳	زېړی گلونه	۳٥
۳٤	خوږ انار	۳٦
۳٥	مڼې ته	۳۷
۳٦	سپین‌زر	۳۸
۳۷	کیمیا بوټی	۳۹
۳۸	دغنمو وږی	٤۰
۳۹	دمچمچی ناره	٤۱
٤۰	چینه	٤۲
٤۱	منگی	٤[illegible]
٤۲	طبی نباتات	٤٤
٤۳	چرس	٤٤
٤٤	یو وږی انگور یم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤۷
٤۷	داوریا زمزمه	٤۷
٤۸	واهم یو خیال	٤۸
٤۹	مېوه	٤۹
٥۰	دپښتونخوا غرونه	٤۹
٥۱	خاوره	٥۱
٥۲	تیږه	٥۱

شمېر	شعر	مخ
٥۳	کوچی	٥۲
٥٤	آسمانی پېغله	٥۳
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین‌زیری مالیار	٥٦
٥۷	دشکوفې جشن	٥۸
٥۸	دارغوان مشعل	٥۹
٥۹	دوربښموچنجی	٥۹
٦۰	دشبنم مرغلرې	٦۰
٦۱	مرگ او ژوند	٦۱
٦۲	دبزگر چیغه	٦۲
٦۳	خپشاوه	٦۲
٦٤	تمباکو څه وایی	٦۳
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦۷	زرکې ته	٦٦
٦۸	گلچین شاعر	٦۷
٦۹	خزان	٦۷
۷۰	پای	٦۸

«الف»

ښاغلی «مجروح» تقریظ

ښاغلی فنا.

ستا داشعار ومجموعه چه ما ته دې را کړې وه ما وکتله، او څو شعرونه چه دې ما ولیدل خدای شته ډېر مې خوښ شو او ډېر خوند یې راکړ.

ستا په بعض شعرونو کښې شعری لطافت او ادبی قوت لهورا یه ښکاری تا چه د شعرونو دپاره کومې موضوع گانې ټاکلی او کوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی دا پخپله ستا په ښه استعداد او ستا په ښه قریحه دلالت کوی.

که ته خپل دادبی تکامل سیر ته دوام ورکړی او په دې لار کښې څو قدمه نور مخکښې لاړ شې د پښتو په شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعر داعلامو په فهرست کښې زیات شی؛ او د پښتو دادب سنگر کښې به یو ښل ښه سپاهی پیداشی او هغه به ته یې!

ته فنایې مگر ډاډه او سه شعر به دې دایم باقی وی که خدای کول.

سید شمس الدین «مجروح»

★ ★
★

د ښاغلي «الفت» تقريظ

دشاعرپسرلي ښاغلي فناصافي داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبي رنګ کښې ئې د اجتماعي ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نيولي دي دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبيعت لەمظاهرو او بشري فطرت سره ډير ارتباط لري.

دغەځلمي شاعر يوازې لەګل اوبلبل سره کار نلري دوطن لەاغزوسره هم آشنا دی اودهيواد لەهر کاڼي بوټي سرەمينه او علاقەلري دده دځينو اشعارو عنوانونه کەدغنمو و زي، ځانګه، شنه پاڼه تيږه، خاوره ، اغزی‌منګی، چينەاوداسې نورد نورو پەاشعارو کښې دغومره نەمومو .

فنا پەدغسې موضوعاتو کښې ډير ښه نکات اومطالب پيدا کړي‌دي اواشعار بې اصلاحي رنګ لري ، ژبه يې ساده او روانه ده اوپه شعري پيرايه کښې ځينې‌اجتماعي معايب‌وته ګوتەنيسي‌مثلاً دپسرلي ګل پەخبرو راولي‌اوداپرې‌وايي:

چه غوټی وم له نسيمه شرمېدمه ✲ په ښنو پاڼو کښې بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
. . . . ✲ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✲ پەبازارکښې‌مې‌پيسوباندې‌سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چەخرڅيږم ✲ زما ښان نەيم لەښنګەمړاوی کيږم

✲ ✲ ✲ ✲ ✲

همدا رنګه د تيږې له سنګين عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلوميږي خپل شعر پەشاعرانه رنګ داسې شروع کوي :

«دخو بانو دزړه تشبيه له ماسره کيږي ، دعدالت په تلەکښې دکم او زيات مقياس او معيار زەيم ، زمرد لعل‌اوياقوت زما نومونه دي، طلا اولاجورد زما په غيږکښې ځای لري ، د وطن دخپلواکۍ پەجګړه کښې د مجاهد ينو سنګرزەيم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې ماڼۍاو ودانۍ تهداب زه يم او ددنيالوړې ماڼۍ اوښکلې بنګلې‌په ماباندې‌ټينګې‌ولاړې‌دي»

له دغې لنډې تبصرې‌نەښيائي د ښاغلي فنا دشعر رنګ او ډول څه نه څه معلوم شوی‌وی، زەدغەاشعاردقدروړبولم اوپەښه سترګەورته ګورم.

۳۸/۸/۱۲ ګل پاچا «الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبناغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی يې د بقا خزان وی، بلکه‌له‌دې پسرلی څخه پنځپله دبقابوټي پوروغه کیبزی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان‌سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه‌دده داپسرلی به خزان ونه‌لری‌اوپرله‌پسې به رنگارنگ گلونه دده‌دطبع‌په‌بڼ کې‌په‌غوړیدووی ،چه‌د ذوق دخاوندانودماغونه‌معطر کړی، اوداهغه وخت کیدای‌شی چه دی په خپله دبنکلا په‌تماشوکی فناشی لکه چه‌پخپله‌وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجارکړی ستاله‌مخ‌نه‌دی‌هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف«بینوا»

★ ★

دبناغلی «ربنتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له ننداري ځخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلی غوټی وهومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستې ده. په دې پسرلی کښې رنګار نګ ګلونه غوړیدلیدلی او هررازوزمې پکښې چلیدلی دی .

په‌دی ګلونو کښې یو خوږ بوی پروت‌دی ؛چه‌دهرچاږونه‌پرې‌تازه کیږی

په‌دی پسرلی کښې په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسیندد ځپو شور د شپونکی دشپېلۍ سوز ناکې چیغې‌اورېدل کیږی.

ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پڼی غوټۍ غوړیږی، د دې پسرلی باد دخوارانو پیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوی:

• دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم ئی د بډای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی کښې دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه‌شته‌دی.

لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خودده دروانې او نازولې نرمې طبعې پلوشې پکښې غلی غلی ځلیږی.

داسې ښکاری چه‌فنادزړه په‌فتوه شعر وایی‌اودزړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایی نو ځکه‌په‌زړه کښې‌لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم وبښی.

۳۸/۱۰/۱۳ صدیق‌الله«ربنتین»

★ ★ ★

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزوګانې او نیمه خوا ارمانونه شته.

او لکه څرنګه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د ښاپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او بېرته‌شی، همداسې د الهام او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږی او د شعر په ژبه ده د آرزوګانو معما تفسیرېږی د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ هم وده وکړه، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند او غمناک ژوند خزان کښې د آه او اوښکو په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو او اوښکو اوبه شوې ده.

دا نوی ګل معنوی ګل دی. د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی.

که څه هم دا ګل ظاهری رنګ و بوی او د صورت ښکلا او عطر پکښې شته.

د دې ګل تنکی پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زړه ښې او د بېوزلو خوارانو دا بترو څېرو او د یتیمانو د څېرو ځپلو مخونو هنداره ده.

دا ګل کله کله د شرم د ګلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یا د شهید د قبر سر ته د لاله د څراغ په څېر سوزی.

او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میروا و د ښتو نو د تورو خاورو په غېږ کښې، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ و ګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږی او دنا پوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلګۍ په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی.

هوا د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لري، ددې گل درنګونو ليدل اويا اودبوی اوعطر د کيفيت اوماهيت کشفول او بويول ډېره باريکه نازولې قريحه اوحقيقي بصيرت غواړي اوکه نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو ميرو دمغيلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږي .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقيقي هدف مقصد ا و مرا م څېره اود افـکارو خيالونو ، انديښنو او تصوراتو تصويرله ورايه معلومېږي پردې ګل باندې دپسرلي باران اوزلي، دخزان طوفاني بادونه اودژمی دو اورو يخني څه اغېزه نشي کولای .

څکه چه د دې معنوی ګل تازګي اوطراوت د ذوقو نو د سمسورتيا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

يواځې ا و يواځې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او ياد مړاوو احساساتو اومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږي نومړاوی اوبياپاڼې پاڼې شي .
او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنـګينو ګـلانو څينې ډك د اشعارو ديوان د زمانې دګلچين لاس ته ولوېږي ، پاڼې پاڼې وشکېږي اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګار کښې وسوزېږي او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دی محوو اوفنا شي .

هو! دا ګل درنځورې ځواني او د دردمند ځلميتوب د پسرلي اوشاعرانه ژوند يونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګينو خيالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی اوپه همدې يوګل د شاعر د تخيل دنيا پسرلي شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلي ځانته يوه عجيبه دنيا لري له دې کبله چه د شاعرانو د تخيل او تفکر ډول سره توپيرلري نو پسرلي هم هر شاعر ته په مخصوص رنګک ځان ورښيي او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقريحې په سترګه ګوري .

ديوه شاعر د عشق اومينې په دنيا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښايست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو و غوټي چه د خندا په نسيم و غوړېږي ، د تورو سترګو نرګس چه د بها ر ی په خما ر سره شي ، د ځـکو د نـګونښتری قا متو نـو د ناز رفتار چه قيا متونه او محشرونه را ولی د سپينې سينې په باغچه کښې چه انارګل نيسي ، په سورګلالي مخ باندې چه د تور خط سبزه را خپېږي ، د ناز نازيو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پيکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروی‌دا ټول دحسن‌ا وښکلاپه جها ن‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی
کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی
نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کا مې مینې دبیلتانه په
تېږرو شپو کښې یې ډیوه ولېګېږی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سروزرو خیالی
تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر
لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غوا ړی
چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .
د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.
نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانګې په ژمې کښې هم شکوفه‌کو ی او
د خزانی وچوپاڼو توپېدل یې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .
نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمګړتیاو
د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :
فرد و وایی دجا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .
هو! د دی نـوی پســرلی نو ی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر
د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون
کښې لبز شاتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته کړېده او ډېرې رنګینې ننداری
او صحنې یې لیدلی دی .
خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و ښــکلا
ندی غو لېد لی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطنی
کیفیا تو ا و خواصو د ادراك فلسفي ته و ر نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی
دشاعرانه اندیښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او
خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غبږېد لی اوراز و نیاز یې کړی د ی .
دلته د شاعر نازولی خیال د بوټی په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو
ښاپېریوسره زانګی .
شاعر چه‌کله وګوری لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی
دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی ..
هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندیښنو خړې ورېځې شته خو د ښه
صورت‌د حجاب په څېرننګین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

چه لدې وربځو نه اورېږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلـتـه د آب یـو ځاځکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولـې اود ژوند او به د ځاځکو په پیاله کښې ، ځـان ورښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهووینو دطوفان ننداره کوی.

د شاعر د وربځو اوځاځکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلـی تـا لـندې د آسمـانونود (سا ، رې ، گـه ،مه ، په ،ده نی) په اوو پردو کښې دژوند زیراوبم ساز غېږوی

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دېوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سر وزرو لیکی .

هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .

دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقا نشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی

شاعرخوځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اوناز ولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوروا و خاینانو گرفتاری اود ظالمانو غرغره کول وروپه یادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبو پشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفرېب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .

کله چه دلمر دزرینو وړانگو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یـا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی په‌مکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق
او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له وني نه د ثبات استقامت
او راستی درس اخلی او پوهیږی چه‌دراستی ثمر تل زرغون دی.

دفواري ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرگ پند او عبرت ورکوی

دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظري په ښکلا نه‌غولیږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انگولا ور په‌یادیږی

د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو خرخه د غریبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارگاه لیدلای شي.

د سیندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو میرو سندرې وایي .

خا نگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چه : ز ه مېوه لر م او د
خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاون‌اومرستې لاس‌یم اې بډایانو تاسو هم
خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړئ او اې ظا لمانو اوزورورو
په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کوئ .

خوارشاعر وچی‌څانگې ته ځکه په توده مینه‌گوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سړې کوټې تودوی .

د شاعر په نظر کښې هربوټی او خڼو خاردکاروز یاراودلورهمت د سیوری
لاندی کیمیا بوټی دی .

د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځې‌شاعر پوهیږی چه‌وایی:
د پیسو سوزول زما چال او سره زر په ایرو بدلول زما کمال دی .

کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوگرفتار بلبل‌او
یا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شوې زړکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحم‌باندې دنفرین‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو
د خم او چم په لیدلو د استعماری شوم سیاست د چال وفریب د خاطرو په
فکر ولوېږی .

اوکله چه په بازار کښې درنگینو د ښتودستوگلانو خرڅول د شاعر په سترگو
کښې دا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنگینوپېغلود خرڅو لوپه سودا
کښې ولوېږی اودگلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگینو منگلو
پشان سورښکاری

(ی)

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصرو سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پته ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرې او لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوړا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دې‌مختګ او نهضت لاردې‌د مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته راښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوږې خوږې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره ځانګې او پاڼی چك چکې کوی اوسروه په چمن کښې ناځی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډ و خار را ټول کړه او بس چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن اوهم‌رحیم ئې
هم اول آخـر او هم قـدیم حکیم ئې
لـه رجیم شیطـان نـه امن پناه غـواړم
زمـا د پېره گـناه کمه تـه عظیم ئې

عشق

عشق د مینی او رښتیا وفا جوهر دی
د اخـلاص او قـربـانی ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولی اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیردی ټاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب و رته دربار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کر د گار دکائناتو

محبت په درنه هېر شی د خوبانو
که دې و لیده سنگار د کائناتو

یو نظر و کړه چمن گلشن بید یاته
څه ښا یست لری بهار دکائناتو

په دښتو نو کښې اغزی بڼ کښې گلان دی
غم او عیش دی په کنار دکائناتو

د لید و او اند ېښنو د پاره و ړ دی
لا له زار او خاره زار دکائناتو

ښه ورځ رڼه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو گړی نشته قرار دکائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاونو
د ا او په خاورې غبار دکائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او ریږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دیوان دی که ملک که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښیږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمۍ رڼا ته گوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان او کمی نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوک یې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداری دی په هزار دکائناتو
د قدرت په ننداروکښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرګ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مي پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښي
پو کومه د ژوند ساغیبی آواز یم
مړاوي ځمکي ته چه نغښتي ده کفن کښي
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سازي ګه مه په ده نی مي آسمانونه
داو ویردو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښي
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نو ی کا ل نو ې هوا نوی بها ر د ی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزګاردی
چه هیوادمو همودان او هم سمسورشی
وخت دګښت او بزګر ی او نوی کاردی
نوي سا په طبیعت کښي را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت دګر دګاردی

دشنو پا ڼو په د فتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هو سه په نڅا و ر ته څنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د ر و د يو ا ر د ی
دکا کل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او د تاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن تـه را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جګ کړو
دگلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډ که په لا له د کـو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکار غانو خېل ملکو ځينې فراردی
قمري جوړه کړه پهسروه کښې بياجاله
پهدښتونو کښې بيازرک په نازرفتاردی
هنګا مې د محبت تـازه شو ې
بلبل بياپه شور فرياداو په چيغاردی

دچمن بوټي طاؤس غوندې ښايسته شول
شين توتي په شان باغوکښې په گفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره گلان بيا
سور گلاب دتور بورا دميني ياری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعيش ونوش شو
ساقي راکړه څدوپيالې چه نوبهار دی
پرخه بيا دگل گلاب کره ميلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو ديـار رخساردی
شکوفې د غوړيـد و څادر په سر کـړو
پـه غاړه ورتـه ځلمی د شا خسار دی
د غوټـې نجونې شوې نـاوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بيا زخمی په خاردی
د چمـن پيغله د بـاغ ځلمی واده شول
پهر ځای کښې دخوښی مجلس روی کاردی
ملکـه د عطرو بوی چمـن تـه راغـلـه
شـاهنشاه د پسرلـی کـړی دربار دی
بيـا تـازه شـو د لا لـه د ځگر زخـم
د مين د زړه شا هد گـل د ا نـا ر دی
د ر بشتين عشق کاروانو نه خو ځيدلی
ا و د شمعې د لمبو نـه پتنگ جا ر دی
را روانه قا فلـه شـوه د ا ر مان بـيـا
روح تـازه د چـمـنـونـو په ديـدار دی
په ذوقونو کښې مستی گرمی پيدا شوه
دگل بوی وړی هرچا ځينې اختيار دی
غوړيدلی دی غوټي د شعر په بن کښې
بيا مې زړه له جوش خروشه بيقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوندکښې
د (فنا) قسمت د مينې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو وريځو شپه کښې ښه رڼا يم
د تنبلو ګمراهانو رهنمايم
مترو که يمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنايم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آيندې يوه ځلايم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شريك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندايم
ځلمو پېغلو سره يو شیء په هر کار کښې
ګوریء زه هم له منفی مثبت پيدايم
يوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
يوه څړيکه د درد مند شعر د نوايم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به وليکم په سرو زرو (فنا) يم

د توتکی شور

غاړه‌مې سره‌ده‌خوخونداره‌نه‌یم
سینه مې سپینه ریا کاره نه یم
زه تور اوسپین‌او سره‌رنګونه‌لرم
د و ر نګی نلر م مکا ر ه نه یم
که خه هم زیاتې لرم تورې بڼې
خوزړه‌مې سپین دی ګنهګاره‌نه‌یم
لکی مې‌دوه تاره ده‌لحیر شه ورته
زه تش ګفتار او بی کر داره‌نه‌یم
ما چه پیغام د نوی کال را وړی
نو د زوړ فکر طر فداره نه یم
زه انسان نه‌یم هم جنس نه‌لحوروم
(فنا) ظا لمه ستمګا ر ه نه یم

نیالگی

د صبا ښه غټه و نه نن نیا لگی یم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

زه بهستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یم

تر بیې نه مې یورپ هم غافل نشې
کهنه ستر گوکښې دگل پځای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پر ورش که مې و نشی وچ لرگی یم

بې آبې نه مې ښه سا ته چه و چېږم
کهمې آب (فنا) په ځای ونو سری یم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و باسه او به د حیات
بریښنا ، دغرونو بنا پیر ی ته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅوپې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لیرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
دباران نه دی چه پر تار را ځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اوربدلی دغمونو له آسمان یم
د یتیم د تو دو اوښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره کله چه یوځای شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښې خوږ ګبین یم
خو دمرګ ټکی په خولو د ښاماران یم
شی سمسور هر هغه ځای ته چه رسیږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
دصدف غیږ ته چه ورسیږم در شم
که دتیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښې
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم د شرابو په پیاله کښې
په رنګین مخ دخولو دناز باران یم
د ناکسو له رخسا ره ځځیږد لی
زه دشرم او د حیا او بو پښېمان یم
آبرو مندو سره ټکی د آبرو یم
له الماسه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګین دبوډۍ ټال یم
دجمال آسمان کښی زه ښکلی هلا ل یم
لوړ درشل زه د ښایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاریم
زه رنګینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مځکی ښکلې پېغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکی زه دآسمان شم
دلمر وړانګې ز ما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام د ی
اتحاد او همر ټکی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال دیار په وروځو کښې تر سرشی
ښاپیرۍ زیړې اوشنې یاسرې اوسپینې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نینې
نارنجی ، تور اوآبی زیړشین اوسپین یم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګین یم

دشپونکی شپیلۍ

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم ښایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیا یم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی
زه خښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا ډېرشیرین گفتار دی

د شفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګی غوړې په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بيـا

لـه هيڅـا سـره وفـا د دنيـا نشتـه
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګـله من بيـا

د صبا پـه هنـداره کـښې د ې ښودلـی
د هيـوا د د شهيدا نـو سـو ر کفـن بيـا

د سحر ستوری به ستا د داغ شـاهـد و ی
بې ګنا ه خون د ې ليدلی يـې غمجن بيا

دا د کو م دا ړې شـبخـون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نيولی کو م رهزن بيا

تا نـا مو س د ز مـا نې ا بتر ليـد لـی
د ه په سر و و ينو رنـګينه ستا لـمن بيـا

د فلك چه زړ ګی شين دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بيا

میږی څه وایی.

مخلوقاتو کښې یو ډېر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرمان یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کېږی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسېد لی ماته ډېر قوی همت دی
پروانه کا چه ظاهر کښې خوارناتوان یم
آذوقه می ټولومه لور په لوری
ټینګ ثبات عزم لرم ډاډه په ځان یم
خوښ می ندی بې موقع راحت عیشونه
ځکه تل مدام د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکومت لرمه ځانته
زه یو غړی د لوی کور او خاندان یم
متحد چه وی ملت نه خرا پېږی
زه د دغې مفکورې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار دهر دهقان شو

خبر راغی د وږمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښی کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار وکړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا دوران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویې شولې روانې
بیا له عطر ولخینې ډک چمن بوستان شو

سم اوغر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بې ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېزي رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څپرورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلي
د ښت او غردز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښې
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګي زخمي غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تور بور او د محبت له بر ګته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شنه سروه کښې توتي جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلي کښې ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پر څانګه غزل وایي
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشار ګويا زبان شو

لورپه لورې دخوبنۍ سازونه موج شو ل
په غـزل نغمو و يلو سيند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنا ر ناخی
او قمری ورته له شو قه غز لخوان شو

ټولې څانګې خوشحالۍ نه کړی چك چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مي د ليلی مجنون په يا د شوې
له وحشی ګلا نو ډك چه بيا بان شو

شکوفه د څانګې غوږ ته ګوشواره شوه
نسترن په سپين څادر کښې بيا پنهان شو

نسيم واخيسته خو لګی بياله غوټۍ نه
د سنبل پيکی ز ما غو ندې پريشان شو

د بلبل سرغاړی شو ه د ګل څا نګه
د مينو بيا پو ره د ز ړ ه ا ر ما ن شو

ما په نظم د ګلا نو ا ميل جو ړ کــه
چه ګلا نو ځينې ډك ز ما ديوان شو

د بها ر ا و د غا ټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه د ر مرجا ن شو

اې پغمانه

روح پرور ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثاني جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هرَ چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شي
ګڼو ځانګوکښې د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی کښې غـور ځنګونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډک جام د شراب له نشو ډک یې
تا کښې خوند د خوار لسمې شپې رڼا ده
لکه تاج یې د کابل پر سر لو پدلی
په هر گوټ کښې د ې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلوزړوکښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره د ې د مینې کیمیا ده
ښاپیرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته یې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شیدا ده
ښه مظهر ته د ښایسته جمال ښکلا یې
چه مینه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت یې
هره تیزه دې شاعر ته یو دنیا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عیش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غریب سودا ده
غېږ دې خوار غریب بلهای د پاره خلاص دی
ته دردمند یې فوارو کښې دې زړاده
اې پغمانه ته همږاشه تما شې له
چه په خونه د غریب کښې څه غوغا ده
چه درې ته دې درځم خیبر رایاد شی
خدایزو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښایست په ننداره تون کښې مې لیدلی
بقا نه لری دنیا آخر (فنا) ده

بن

گلالي شود گلانو په گلزار بن
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بن
د گلانو بوټو ځانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بن
د شيد وغوند ې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لری آبشار بن
بيا دزړ ه اوسپين گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطار بن
ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بيا ډك شوی د مرغانو په چيغار بن
د خوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبو ی له هر يوچا ځيني اختيار بن
په غاړه ورځی دځانگوسره ځانگې
چه رسېږی پيغلتوب ته د انار بن
د گلانو امېلو نه په لمن کښې
د خوبانو تما شوته انتظار بن
دليدوشوق کښې به هر گوره حيران شې
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بن
په جمال د طبيعت کښې محوه شوی
په ارمان د تما شو کړمه د چار بن
ننداروله يې هرڅوك هيله من دی
لری ځکه په زرگونو خريدار بن
د خوبانو په جفا کښې ځگرخون شوم
په گوگل کښې مې لرمه دا غدار بن

رنځېد لـــې مينـــا نو ته تســـل د ی
د زخمي زړګيو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رويه رنګ اخلي ګلشن کښې
تازه کـــېږی د خوبانو په ديدار بڼ
هر يو ګل به يې ضرور دزړه ټوټې وی
دګلرخ ماليار په لاس که شي تيا ر بڼ
چه مېلې شي دخوبانو په ګلشن کښې
روښـا نېږ ی د مخونـو په انوا ر بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مينې عيش او نازجوړشي درباربڼ
د غو ټې زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شي د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچاربڼ
په تعظيم به دې شمشادځنارو لاړشي
ستـادنازپه تلوبه وکړ ی افتخاربڼ
دګـلا نو ټولې پا ڼې به شي تو يی
که د ناز په سترګوو ګوری دلداربڼ
که څه هم لړی خوراړنګين ګلان ډېر
کله ستا پشان لړی رنګين رخساربڼ
توربانه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کـــړلی د ی د خدا ر بڼ
(فنا) شو ی د ښـــکلا په تما شو يم
ماجارکړی ستا له مخ نه دی هزاربڼ

سترو

را ښو دلی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستۍ مدام ثمر دی
د اخلاص و فا ثبات چه په ګښې نشته
جګ قامت ګله قیامت ګله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل خادر دی
هوا زګړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ ګل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور ګل وګلزار یم پسرلی ګښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به یې نازک بدن او ښې لاس
که په غېږ ګښې زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم ګښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU 6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ او راغ دخوشبویی سره یوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واخله صبرخیرې یې ګریوان کړه

چلېږد وسره تا زه کړه د چمن گل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د گلانو وزمې وچ ډا گو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بها ر و نه خزا نو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صده د مجنو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلهانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندوزړونودرداورنځ درمان کړه
غو ټۍ و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
راپېدار کړه وینی ځلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شونوی ژونداوکار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژونداوحال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بلهایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترگې خلاصې کړه دښکلواوبدرنگو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د میني ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه یوازې بڼ ګښې د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډو و سره هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا یمه
پاڼې مې رنګینې اوتنکۍ دی د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خوله ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډو و د خو لګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به ګل اوبیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا یمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویا یمه
ډېر خمار نشه لری خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګینو شونډو و معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیری ځګرخونی نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائږي پائږي شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حيـا يمه
شين بستر د پاڼو کښې او څانګو سره غېږ په غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون لکه ليلا يمه
مخ نه مې طواف کوی نسيم تر صباڅن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمۍ په تماشا يمه
زړه مې د (فنا) پشان زخمې زخمې په وينو رنګ
مه غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا يمه

اغزی

ښه خوراك يم د ماوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان يم
زه ګل نه يم چه بلبل پرما مين شی
د خنجر غوندې تېره ښو پشان يم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان يم
کله کله اوبه شوی يم په وينو
ښه رنګين او تازه ګل د بيابان يم
د شهيد زخم کفن ګنڼم بېد يا کښې
هم د ګل بلبل دمينې ترجمان يم
زه د ګل آب وحيا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې په لاس ښه نګهبان يم
ځګر خون شم چه په لوڅو پښو چو خبږم
د پر خون لاس ښکلولو په ارمان يم
د دې خاورې سره مينه لرم زياته
(فنا) ستر ګو د دښمن کښې مغيلان يم

گـــــل

مخ گلا بشو نه‌ي غوټۍ او سره رخسار گل
ستا په مخ کښې مې لید لی د بهار گل
چه امېل دې د گرېوان پر سینه پروت دی
ځگر خو ن شو له دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زېړ په شنو پاڼو ښایسته ټول
هره خوا کښې راشنه شوی دی بې شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نـونـه زړه وړی
ډ یــر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گــل
دا دگــل پــه حــق کښې لـوی ستم جـفـا ده
چــه لــه خـا نـگو ځیـنــې وشکوی مه الیار گل
چــه د رنــگ اوبــوی وفــا بقـایـې نشته
ځــگــه نـلـری خزان کـښې اعـتبار گل
چه په سمو غر ودښت کښې غاټــول موج شو
د مـیـن د زړه د ا غونه شول گــلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بیما ر گل
تبسم ســره چــه شونـډې وغوړېزی
سوزوی می د سکروټو په انـگار گل
د(فـنـا) د پـاره ستـا حسن بهار دی
له رخسارنه به دې جار کړمه هزار گل

د پسرلي ګل

چـه غوټۍ وم له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټېدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوډک شبنم کړو
نو بلبل مې لېوني دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګۍ اخلي له مانه
شنبم و الوزي هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړېږم
نو بلبل سره په مینه نه مړېـږم
پناه غواړم له ناپاکو سترګو خارنه
لکه وځېږي چه تورخط له رخسارنه
غوړېدل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زما رنګ بنایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنګ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازېږي
په عطر ونو مې خوبان واړه نازېږي
په څېره کښې مې د ښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌بنه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی بنه خوشروی یم
غوږ پدل ز ما سحر کښې خند پدل دی
لوږمعراج مې په‌وېښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجونو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو زه محتاج یم
دماغونوکښې‌مې بوی‌نشه پیدا کړی
دپېرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګرېوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفوکښې‌خوبان ږدی
کله پاڼې پاڼې شم د چالمن‌کښې
کله شمه دېښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګې لـه‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټې نه جدا کړی
په‌بازارکښې مې‌پیسو باندې سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پاڼې‌پاڼې لـه حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښې د ګل میڼې کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د ګـلانو له ښایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صو رت یې‌مه‌غولېږه خـزانېږي
ګلالی مخکښې چه آب وحیانشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه‌غولېږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفانشته
پروانه‌د ګل طواف کړي شربتاخلي
زمانه کښې بې مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټې له را زه‌عبرت‌واخله
چـه دنیا کښې بې ژړا نه خندانشته
اې(فـنا) شاعره‌دا نیما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

تیټ و پاس هسك و ژور به وي هر کله
خو دامځکه دا آسمان او داګردون دی
د عـروج سره‌هـر ګوره تـنـزل شته
که‌آسمان ته‌هم‌خوك‌خېژي سر نګون‌دی

چه هر څومره ډېر چگېږی پورته کېږي
دلوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرگ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بـــاد

د بزگر غنم به بېل کړم له وښو نه
دکوڅو خاورې به پورته کړم هواته
زماساز کښې ځانګې پاڼي وني نا څلي
دا نغمه به غزومه بېنوا ته
بې پروا يم حقيقت نه نه تېرېږم
د ماهيو ما جرا وا ړمه بېديا ته
ماليدلي ډېر عيشو نه بنې چرچې دی
د خانانو افسانې وايم گدا ته
د خوارانو پيغامونه رسره دی
رسوم يې د بډای عشرت سرا ته
يم استاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا احوال به وا يم خندا ته
د مخونو حجابونه نقابونه
زه به يوسمه د اتول بېلې دنيا ته
دخوبانو په کاکل به کوم لوبې
زه به لوخ کړم مه مخونه تماشاته
دا چه ډېر لرم قلوا ر او زر تېرېږم
د (فنا) دشعر پيغام وړمه بقاته

د توتي سندرې

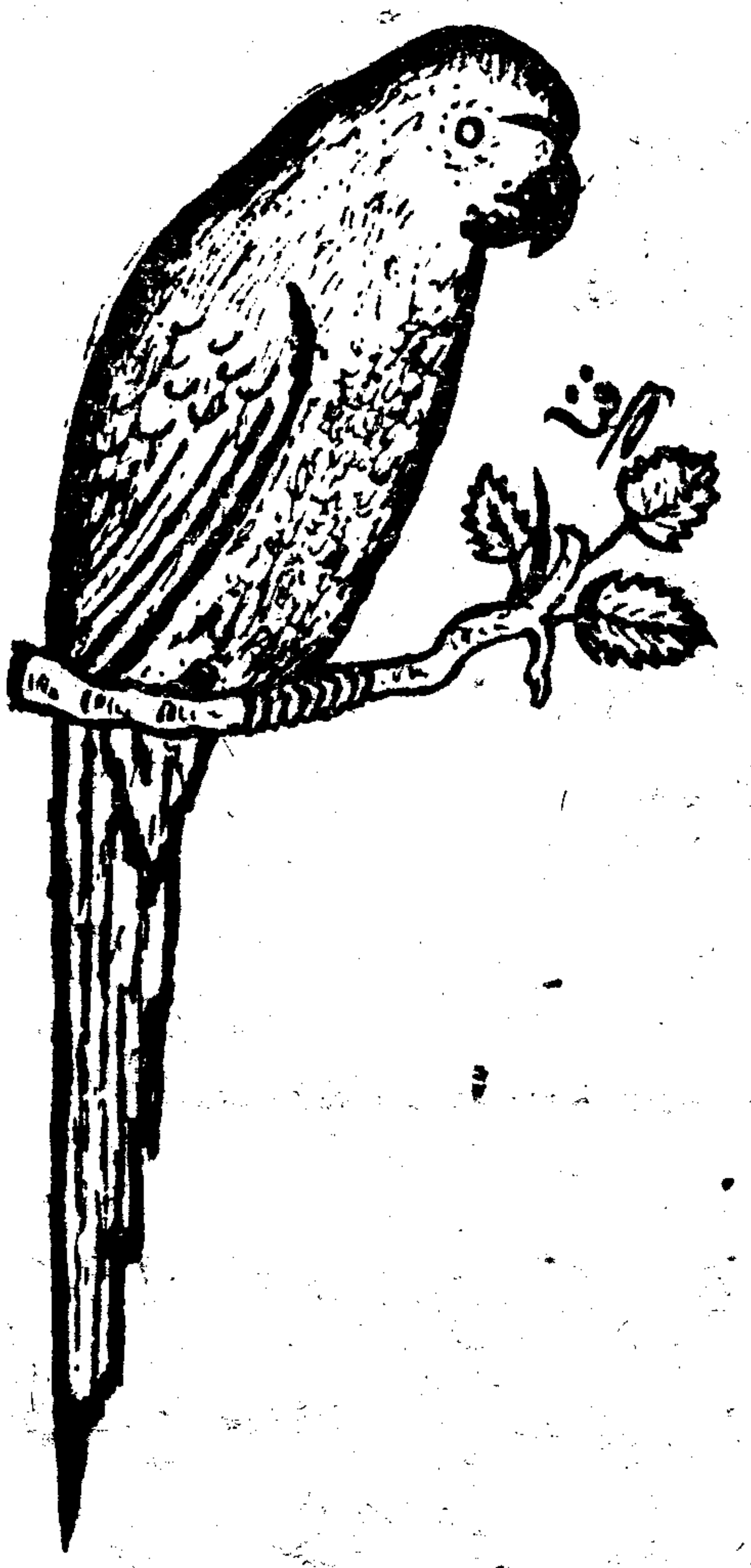

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان بهکلهشي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام د ی زما
بن اوچمن می تل مدام یاد یږی
زرغونی سروې تهسلامدیزما
چه په قیمت د آزا دۍ نه یی پوه
تاته دا خوږغزل حرام دیزما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دیزما
چه بی تعلیم او جاهل پاتې نشیء
داشور فریاد سحر ما بنام دیزما
زه په تعلیم کوم خوږیخبرې
بی سوادانو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام د ی زما

څانګه

دښکلابنایست دپاره بنه خدمت کړی☆ګلالی ګلان زما ګلزارد پاره
پاڼه ، ګل،لرګی مېوه مې ګټوره☆شکوفه زما دښ سینګارد پاره
داغزی نښترمې لاس کښې دی٦ خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پا ره
که توتې توتې په تبر شمه خیر دی۞چه جوړېږمه جګدارغدارد پاره
چه وچېږمه پژمی کښې خدمتکړم۞دغریب د نغری انګار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس يم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته همپه رازدځانګې پوهشه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب‌خندا

پيدا شوی د څپو له انقلاب يم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هيڅ حساب يم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طافت دځپل سانلرم سيماب يم
ما توی زما ښيښه د ځاځکو تيزه
دنېستۍ په‌پيمانه کښې زوړ شراب يم
بې‌له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګير شوی په‌ګرداب‌يم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب يم
دايوه خند ا زما د ژوند تعبير دی
د دنيا وفا پاېښت ته‌خوږ خواب‌يم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمرګ تلاش می‌ډېر دی چه‌بېتاب يم
زړه می، چوی چه دمظلوم ژوندون را يادشی
دظالم دکور پشا ن خراب يم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوی‌کتاب يم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه يم پېژ ندلی‌زه‌حباب يم

شنه
پانه

معرفی د لوی څښتن قدرت د پاره
یمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا زینت د پا ر ه
چه و چیږمه د اور د و زخ ته ځمه
اوس چه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر ته څو شپبو راحت‌د پاره
پسرلی کښې مې معلومه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې. ښې خوږې میو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره
سمسور تیامی نتیجه د اتفاق ده
لوی کتاب یم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

د سیند د څپو نغمې

زه وړو قطرو ځینی پیدا یمه ✲ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګورۍ په کم نظر ✲ ویره وکړۍ ماناوس دریا یمه
کله طوفاني انقلابي شمه ✲ وخت د سیلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✲ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحرو نو ته ✲ زه د عظمت لو یه د نیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✲ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلې ✲ زړه مې ډک له غمه په ژړا یمه
مځکه دښت بېدیا زرغونولای شم ✲ ښه نعمت دلوی څښتن وړیا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✲ د ر ددبیا بان ته ښه د وا یمه
زه مستې جذبې دسمسورتیا لرم ✲ رنځ د ښارو مځکو ته شفا یمه
ژوند ښنې ذیرو حوته قطرې زما ✲ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمیني درګوهر لرم ✲ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مدوجزر مې ✲ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کار مې پر مختګ دی بېر ته نګرځم ✲ لو یه مد ر سه دارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ✲ ژوند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ✯ پسرلی کښی زه خزان یم
زه د شمعې د سرتاج یم ✯ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ✯ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نخور د درد شا هد یم ✯ د مین د ر نګ قاصد یم
ښه روښنا نه مې رڼا ده ✯ که دچاستر ګه بینا ده
د ښر شم د ګلوباغ یم ✯ د غریب د کورڅراغ یم
زه په تو ر و شپو چمن کښی ✯ یمه بله ډ یوه بڼ کښی
د (فنا) د شعر لمبه یم ✯ زه د سر و زرو ټوټه یم

خوږ انار

زه خپله پیا له کښې خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو ښه رنګین سیرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېو ږ کښې دی
زه د سر و د انو ښه جمعیت لرم

زه دانې دانې ګلګو نو او ښکو کړم
ځکه نو داغی داغی فطرت لرم
ډك چه مې زړګی دی له غمونو نه
زه دډکو زړو نو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه په آب ساتلی دی
زه له زما نې ځینې عبرت لرم

ځان مې پټ ساتلی په پرد و کښې دی
نه یمه بې شرمه ځان له پت لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځګر کړ مه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه اې (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

مڼې ته

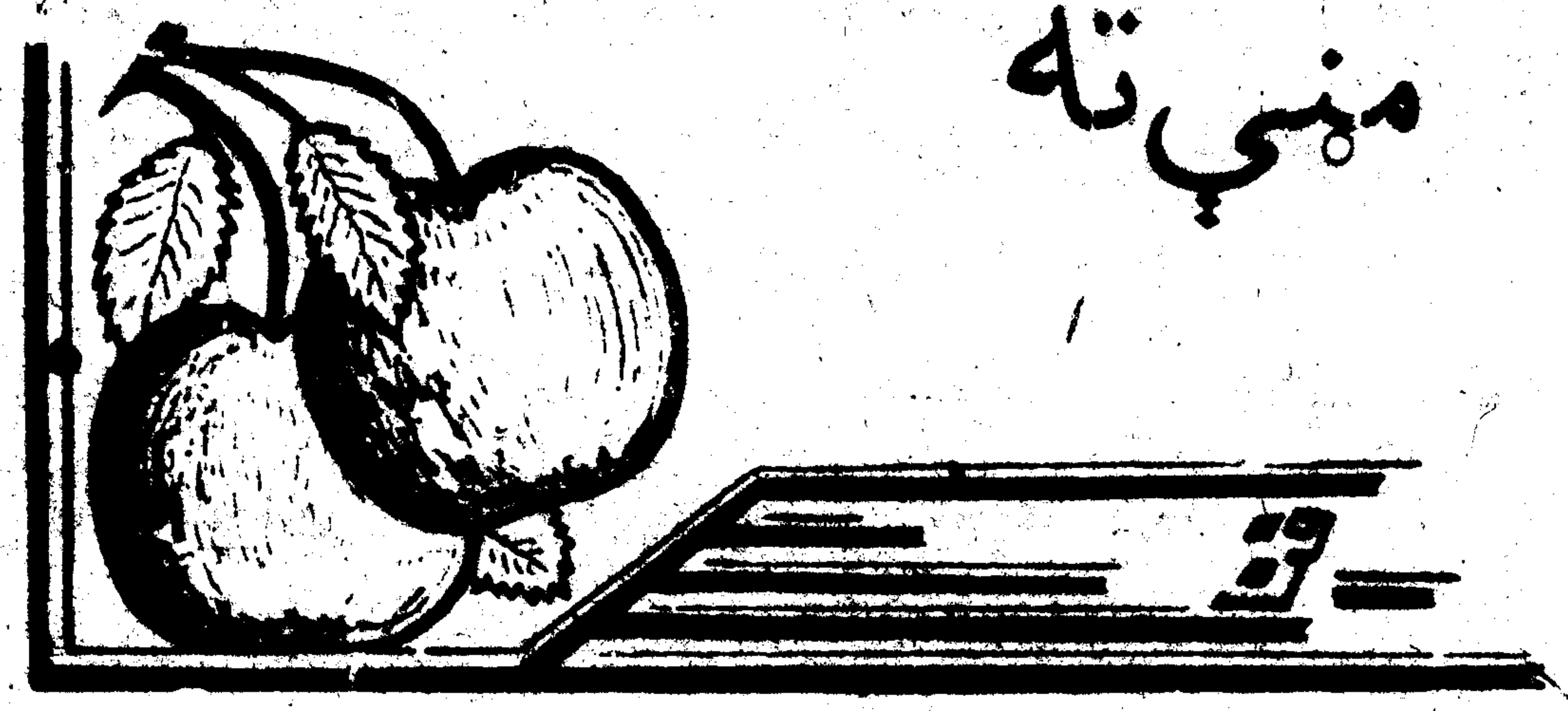

نن مې بیا دخولې اوبه خوږې خوږې شی
چه په زړه دا ستا شیرین خوند ای مڼې شی
جوړ وی جشنونه بڼ کښې شګوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده میوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویه ته ښه دوایې
د ورنګې ستا لری د پرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانــی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون یې
درنځور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
ښه دی پېژنـم باطن دې ډېر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خوښی او غم تفسیر شته
ستا په غبرګ کښې دعاشق معشوق تصویر شته
کم خونی له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په وینو سور ښکاری کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ بېو زلی
ګلالی مخ دې رخسار د ناز ولی
بډایانو نه ریات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دې خوارانو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او خو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤکښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مُربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښبی گله رښتیا چه ته سپین زر یی
چه دتوروخاوروسپین ښکلی ثمر یی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبر یې
د خوارانو بډا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې

پاك لمنه یی ظاهر باطن دې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی درنه جوړ درازهم ازشی
بیادسپینو اندامـونوخـوږ همسر یی
دسپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
دسپین سروسر کښی سپین ښکلی څادر یی

چه د ژمی سړوشپو کښـی واورې اوری
د خـوار انـو بېـوزلـوتود بستـر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بیر ته راشی نـوسره زریـی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فـنـا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین ږیری بوډا ډیر ضعیف نا توان و
د طمع سره ژوندون ورته ډیر گران و
د اغزی د بست و بیدیا سره یی کار و
تل مدام به د سپین ږیری دا روزگار و

اصطلاح سره بوډا با به خار کش و
غیرتی و با همت او زحمت کش و
لور او پری یی را واخیست لاړ بیدیاته
یوه ورځ بوتو اغز و پسی صحرا ته

په بیدیا کښی بنه گرمی وه سره غرمه وه
کاڼی بوټی خاوره مځکه بنه تودہ وه
ځوځ اغزی بوټی یی ور پیل بیدیا نه
یو لوی پیټی یی را جوړ که شا و خوا نه

له ډیر کار او گرځید لو نه ستوما ن شو
د ځوانی قوت او عمر په ارمان شو
د پیټی سیوری ته کښینا سته ستوما نه
پیاز سکرک یی نوش جان که بنه پریمانه

د اغز و پیټی په شار هی شو بنار ته
ماز یگر ستړی ستو مان ر اغی بازار ته
په پیسو یی اغزی خرخ کړه یو دو کان کښی
بریالی شو د همت په امتحان کښی

دې بوډا ته هر اغزی شو کیمیا بوټی
د همت په برکت د طلا بوټی
د (فنا) نظر کښی کار زحمت طلا ده
هر اغزی و ۲۰ بنه او بوټی کیمیا ده

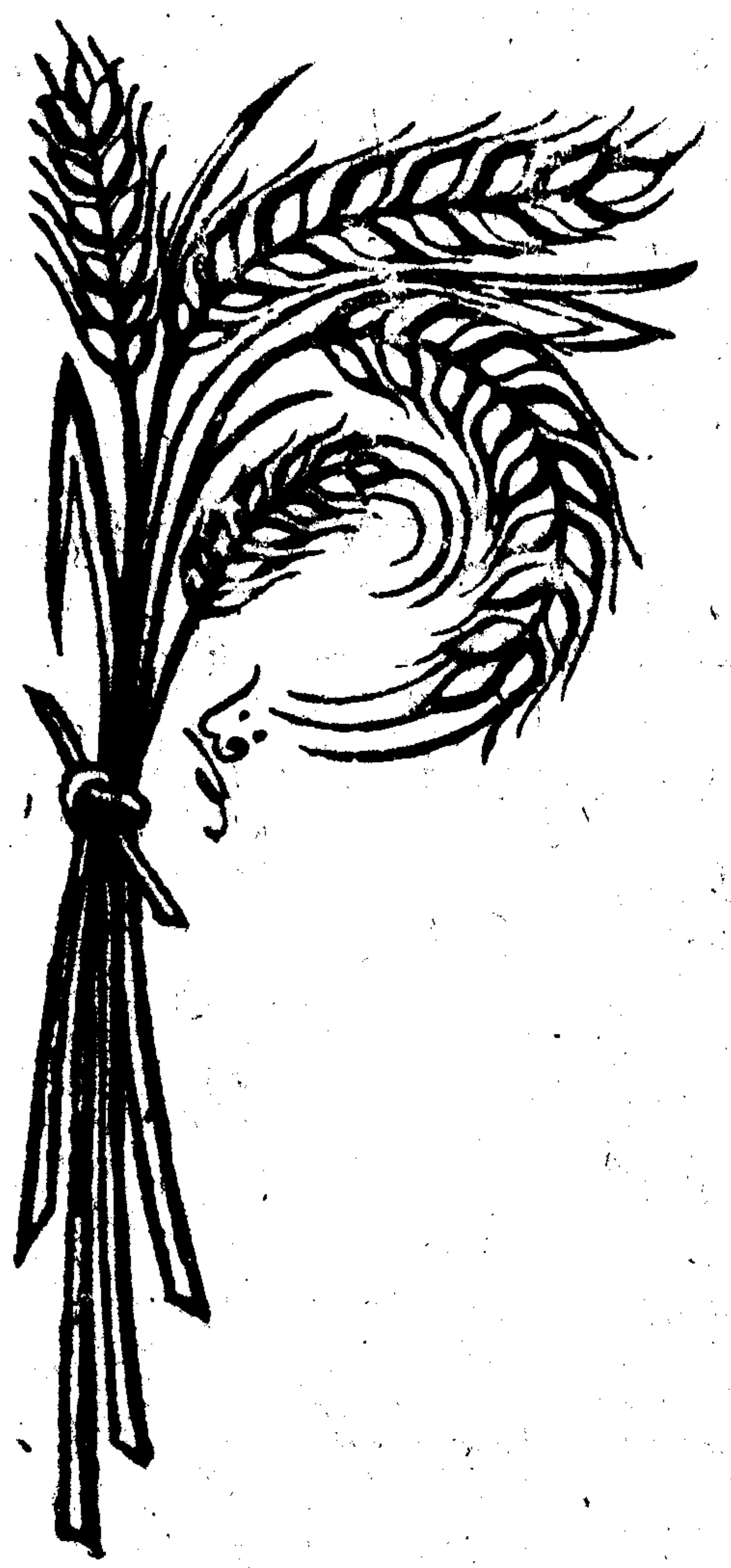

دغنمووزی

د جنت د ښکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنيا له شرو شور ه بې خبر وم
د شيطا ن په شــر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان پــهماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبير دى
چه انسان د نفس په لومه کښې اسيردى
کرل شوى زه په لاس د يوبزگريم
زه د گرانې خاورى پاك او گران ثمريم
په سختې خوارى تو دوخه کښې د لمر بيا
رېبل شوى يم پهلوردخوار لو گبر بيا
د غــذا پــه نامــه هــر وخت مکر م يــم
دسترخوان دخواربډاى کښى مــحترميم
بياد فخر تاج په سر کښې د امير شوم
په بې طمعه او پاك لاس د يوفقير شوم
سلطنت کښې ښکلى تاج زه دباچايم
په غربت کښې زه روزى د خوار گدايم
زه هم خاورنه پيدا يم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چهمنظور دټول جهان شومهخاکسار يم
دانسان خدمت کــو مه چه تــاجدار يم
بى نشان به (فنا) در کړى نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خد متو نه

د مچمچی ناره

د هر نبش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نبش کښې ایښی طبیعت دی
د مونږ ی رسېږی زیان د خیر خواه گڼه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سودوزیان د ی د نیت پورې تړلی
نیک او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حد ای که څه هم دی د تولو خو نظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
د باران څاڅکی په هر ځای کښې یو شان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږ وی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه گبین گړم
ما د گل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار د خوږ نظام یو
خپل باچا سره مومینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
د زحمت غیږ کښې آرام کړ ی راحت دی
اتفاق نه مو گبین د ی پیدا شوی
که هوښیاریې تا ته لوی درس د عبرت دی
دژوندون معجون له غم خوښی ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرگ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښې خوږ شربت یم
زه په‌دښت‌بېد یااوغروکښې‌لوی نعمت یم
ډیرمې خوښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړی یم د پیغلو سنګا رونه
له ړنو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپیغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پیغلی ګوری مخ‌زما په‌هنداره‌کښې
زه کومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شونډو ولا سومقا بله شم
بیا نوډکه دشرابو سره پیاله‌شم
زه‌د دوی د غېږ تصویر په‌غېږکښی اخلم
د کږو زلفو ځنځیر په‌غېږ کښی اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډیر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مروراو پخلا کېږی مینان تل
ډکوی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه‌ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منګی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منګی
نو ځای لری که چېری وکړي افتخار منګی
ته چه له نازه د مین په مرګ پروانلري
څنګه دې اېښی په تندی باندې دا خوار منګی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه می و لیده په غېږ کښې د دلدار منګی
اې عزیزانو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدئ
یوه توته د لحد نښه په یادګار منګی
خود به یې پېغلې په تخرګ یا په تندی ګرځوی
د تواضع په اور چه وسوزېد ځکه سار منګی
او ښکې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې ګرفتار منګی
دې نه خبرېږ چه خوبان بی په تندی ګرځوی
نو ځان ستی که د سکر و تو په انګار منګی
دسپینو لېچو په غاړه کښې د ډېر عیشونه کوې
د زړه منګی دې راته ماتکه پدې کار منګی
زه د یوې تراخې خبرې په اثر مان پاتی یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منګی
پېغلې مدام څکې په سروشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منګی

زه دپستو نریو ملاؤ ډېر هوس لـرمـه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منگی
هر ما ز یگر دمستو پېغلو قا فله کښی (فـنـا)
بخت و طالع ته گوره څنگه شو سرد ا ر منگی

طبی نباتات

بیشکه لوی ښښتن مو ډېر کریم دی ❖ دی حقیقی شافی اولوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتونو گوره ❖ دښت وبېد یاکی درملتونو گوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشـفا ❖ ځینو گـلا نو کـښې اکسیر د دوا
جام دگلونو کښې شهدو نه پراته ❖ داغزی نېشکې هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وگوره ❖ په هریو بوټی کښې د واوگوره
دطبیعت غېږ دې روغتون دی فنا ❖ چه مرگ علاج ستادژوندوندی فنا

چرس

د گلو بوی مې خما رونه لری ☆ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ☆ دښمن دننگ اوشجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ☆ هریو آشنامی زرخرید دی غلام
زه عقل و ذهن د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهېز وکړی مضر نبات یم ☆ دژوند دښمن دبد بختی ممات یم
راشه که غواړې ننداره تون وگوره ☆ د لېونتوب دژوند افسونو گوره
زه په لوگی کښې ډېر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عالمونه لرم
چرسی پرواز کړی اند پښنو کی زما ☆ سپوږمی ته خېژی په نشو کی زما
ډېر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لېونیان لرم زه

یو وزی انگوریم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډېر خوږ اتفاق لرې دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولو ته منظور د شیرینۍ په برکت یمـه
بې مـې میکده ده دشربت ډکې پیالې پـه لاس
ډېر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شي سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېر شه له خودۍ ځینې که غواړې معجـزې زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوړ حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکی او به لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاك شراب
اصل زما پاك دی دپاك خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاك څښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی مېوه مې انسانانو ته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هلـــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسـرلـــي وښـه هــوا وه
شيـن چمـن بـڼو بـوستان لويه فضاوه
په دې بڼ کښې ښې مېلې چرچې یاران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هررنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ کښی ښـه خوشحا لـه
دمـاڼـی پشان یـی ونـو کښـی وه جا لـه
بوټـی غوښـې به ددې مـارغـه خـوراك‌و
خـوږې‌سرې ویـنـې اوبـه‌دده‌دڅښـاك و
دامارغه به ګل خوړی نـورې دانـی هــم
بد لو لـی بی د خپـل بڼـو جـا مـی هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بــڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایــن او رشـوت خــوارو
دده بــڼ مـاڼـی ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـــه د خـیـا نـت رشـوت دانـــه وه
دخــایــن دښـکــار د پــاره بهـانـــه وه
دا صـیاد نـــه و قــانــون او عــدالــت و
دا قـفـس نـــه و زنــدان او اســارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام حلقـې وې
د خا ین په د واړو پښـو کښې زولنې و ې

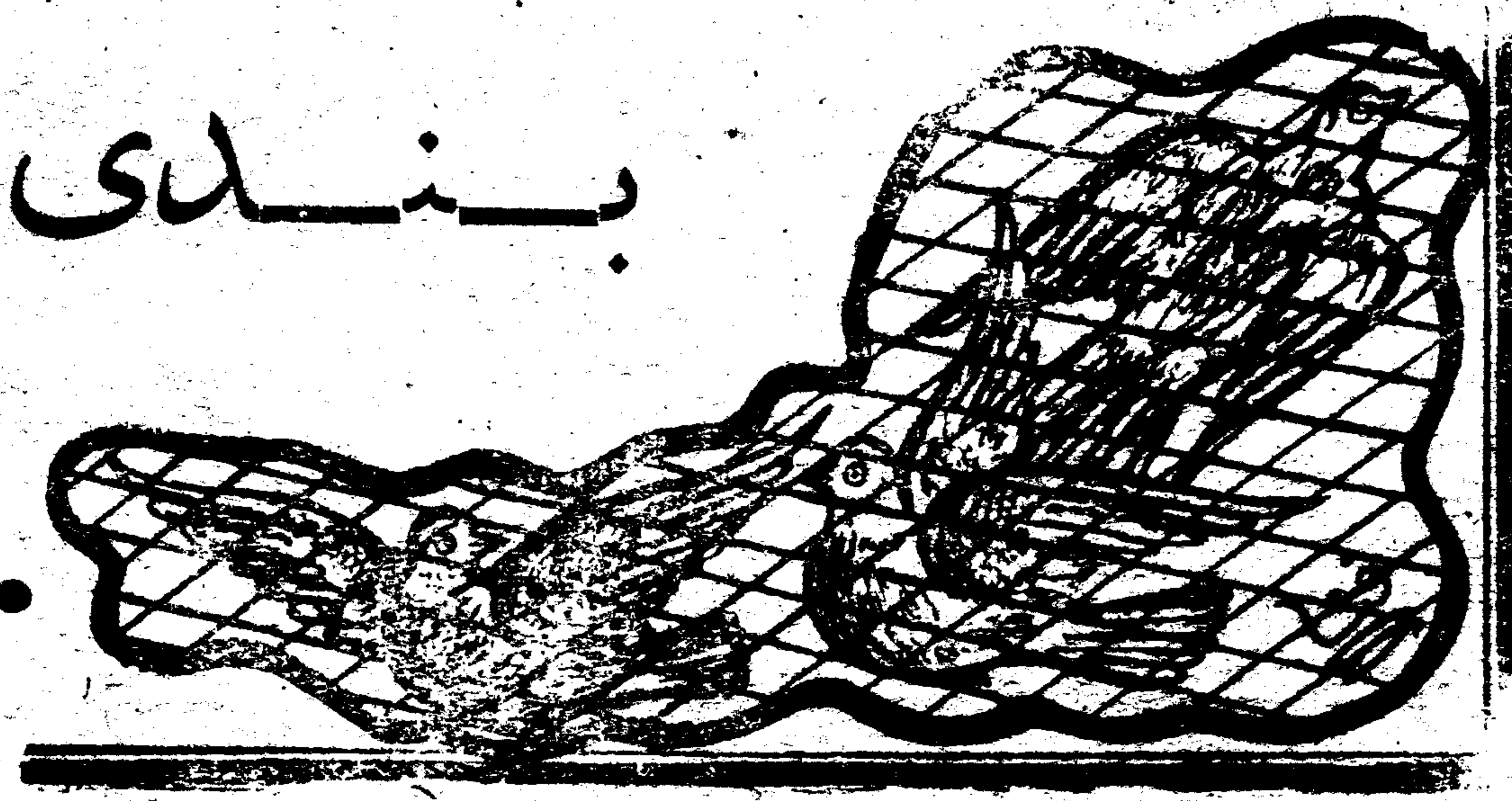

بندی کوتره

چه ستا د ښو د زنګ آواز واورمه
د زولنو مې شر ګهار یاد یږی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښی
ځکه خو نخواړه استعمار یاد یږی
خدایږ و کوتره ستا دحال په لیدو
په جیلخانو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیرین ګفتار یادیږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښی ګورم
نومې د ښکلی یار سنګار یادیږی
چه نوم دې واخلم اې نیک مرغه مارغه
د آزادۍ روغې رو یبار یادیږی
ته مې استاځی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زړوی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مستـــه مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی
وفا پــه و عده وکړي ز ما د زړه طبیبه
رنځور د انتـــظـــارتـــه د درد اورنـــځ دواشی
کزي دګلـــو څانـــګی داستاپه احترام شی
ګلرخي ته مشغوله دګل په تماشاشی
دګل د بوټو شاته ما ځـــان وی غلی کړی
نـــا څـــاپـــه زه پیداشم لږ شانتی وارخطـــاشی
باطن کښی بنه خوشحاله ظاهر کښی لږ ملاله
په نازاوپه غرور د پرزمالوری ته راشی
ته وګوري سپوږمی ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشی
زه هیله دربنکاره کړم ته د پروکړي نازونه
یو څو شیبي جنګی شی یو څو شیبي پخلا شي
حیرانشم چه داځنګه یوځل شی مهربانه
ستم ځیني جلاشی وفاسره آشناشی
د مینی په دنیاکښی سلطان اوملکه شو
خمار له بي خوبـی نـــه رنـــګینه لـــه حیا شی
سرکښیږدي زماغیږ کښی تسلیم دپاکی مینی
له سره تړقدمه یوه ټوټه و فاشی
ګل توی شی ستاپه غیږ کښی له اوسی زماپه غیږ کښی
زه ستادعشق (فنا) شم او ته راته لیلا شی

میوه

دبادام په خېر سوري ړوندبه دی
هغو سترګو کښي چه شرموحیا نشته
د کور په کور کښي جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زماني کښي وفا نشته
د ګیلاس ګیلاس کښي ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیاله‌کښي صدق و صفا نشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښي‌ولي بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلري زېړ رنګ ستا اې رنځوره
ناك مڼه د مخ اوزني (فنا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زېړو سرو ګلانونه لمن کښي ګلستان لرو
ډېرښه رنګین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښي‌ښي منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌ډېر
شاو خوا دروکښي دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونې ځنګلونه بوټي هررقم
ګل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبی کښی هم‌واورېوی‌زمونږ په جګوځوکوکښی
ځکه پسرلی کښی مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی‌غونډېښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هرکله وی خلاص زمونږ دمینې غېږکېږ دیوته
هم د مستو پېغلو ښو ځلمیانو ډېر خوبان لرو
لوی لوی ګړ نکونه‌مودعزم او ثبات ښې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغونډې غرڅان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
زړوکښی حکایات اوروایات ګوره بېشان لرو
ډېرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډېر دوطن لارکښی شهیدان لرو
ډک له‌سر لوړه او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب‌و هوا زمونږ
تاج‌یو مونږ دمځکې‌ننګیالی ځلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پرِ سر لاره د کاروان لرو
کله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښی ډک کانونه‌دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ ځکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خـــاوره

توریمه په رنګ خو سره لعلونه سره ګلان لرم
غېږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یوسر کښې مې بڼ بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت و بېدیا اوشاړ ډاګونه دی
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته ګلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختګ نړۍ کښې ډېر په ښه نوم یادشمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیځې
لاره کښې دننګ ناموس وپر پرېږده مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یــې (فنا) زه ستا جوهریمه
مـاتـه کم نظرمه کوه ګنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لېونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو ګلګونه شمه هله
له ګوهر اولعل نه جګه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښی لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنګر زماده

د خوارانو حال ته ځير شه اې بدايه
چه يې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانۍ به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دمانۍ تاداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و ياقوت زمانومونه
زماغېږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډېر بنه کلک درسونه
چه پوهه مې د ثبات عزم دنياده

کوچۍ

له‌حياوشرم‌ونازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکميس پاولۍ يې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلېده اوبرېښېده توره کېږدۍ کښې
يابې‌وريځ دتور کاکل په‌مخ خوره شوه
يابه‌وه کېږدۍ رڼانه دې سپوږمۍ کښې
بې حياوزمه به‌ورغله کېږدۍ ته
ځان بې واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې يې اوربل دېپغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بې صبرۍ کښې
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښې
شوه ناڅاپه د (فنا)له خيا له پټه
دکېږدۍ پردهٔ يې‌ولوېده سېلۍ کښې

آسمانی پیغله

ته د شپې ناوې یې دې لویې فضا کښې
را روانه یې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجلۍ په ناز غرر و او په نخرو ځې
شه سنګینه په تمکین او په ورو ورو ځې
هسې ښکارې د شاعر دخیال نظر کښې
لکه پیغله چه ښکاره شي سره زر کښې
خوار غریب شاه و ګدا دې خریدار ستا
نه ولور دې پاکل شوې نه رو یبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شې
یا د سپین مخ تورو وروځو په مثال شې
د محاق څادر نه نیم مخ را ښکاره کړې
لکه پیغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کیف نه ډکې تماشې ستا
خورې بحر و بـر فضا کښې پلوشې ستا
کیفیت د پاکې مینې ستا رڼا کښې
د ښایسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله کیدای شې
د دلبر سره مې سیال کله کیدای شې
نه دې پوزه نه دې غوږ نه دې شین خال شته
نه دې یار غوندې ښایسته ښکلی جمال شته

★نه دې سرې ستر ګی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې ناز او★دګزو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم دیار★تسل کړم په★دیدار ستا
دزړه★چاك ګنډم★دوړانګو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځینې ډېره★و فا★داره
دفراق شپه★کښې دې وړانګې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې زخمي★زړو نوته★برچې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم یې
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★راښکاره★شق القمر★کښې
نوتی یی★ګرېوان د★پیغمبر کښې★
★ستا له نوره★دك دمیو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ دخیبر★لار سپینو★شیدونه
جوړوې دکیمیا★بوټی له★اغزونه
تالیدلی★دمستا★نو پیمانی★دی
تالیدلی★دځوانانو★جبل خانی★دی
تالیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تالیدلی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★دوربخو په★څادر کښې
یا★غاړه شی★دناروغ سره★بستر کښې
زیره★ښکاری★دشړشم دګلو★باغ یې
دغریب★دلار دخوار★دکور و★څراغ یې
ستا څراغ★دمظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما بنا م یې
په یوه سترګه ټو ل ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

اور بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسکین اوهر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت ز ما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تـو پـیر دی پـید اشـوی پـه جـهان کښې
حیـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان کښې
زه پـښـوا و مـه خـو راك د ا نسا نـا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوایـانـو دپښو لا نـدې یـم غـوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هر غوجل کښې
زمـاشر ا ب پیری ګـا فـر پـه سیم وزر نـن
مسلمـا ن را تـه پـه کـمه کـړی نظر نـن
زه دفـقـر خـاکـماری ته کــــیمیا یـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه ښه دوایـم

سپین ږیری مالیار

یارانې مې دبلبل او ګل لیدلی ✲ ښې نغمې مې د مرغانو اوریدلی
صبا یې به کرځیدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به مې هر کـله وپه ملا کښې
له اوبونه مې اخیستی دصـفـا د ر س
لـه بلبل نـه مـې اخیستی دوفـادرس
د سپو ږ مې دشپو لذت مې نه هیریږي
د خوږو میوو نعمت مې نه هیریږي
ما غاړه غاړه لید لی ډیرې ځا نګې
ما لیدلی د سپوږ مې زرینې و ړ ا نګې
دلمر ځرك په ژبه دا اقرارمی یاددی ✲ دشبنمو دنیستی قرارمې یاددی

زما لاسونو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ماپه اغزیو دی اېستلی
بارانو نو د پرژړلی دی صحرا کښې
ما ځو ځان اغزی رېبلی دی بېدیا کښې
چه یاد پېږی مې د اوبچ او شار د اگونه
د غاټول پښان مې زړه لړی داغونه
د خوښی سر وغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لری په پای کښې
د آبشار و فوارو فریاد ژړا ده
دغو ټې د خوښی ژوندیوه خندا ده
ما لیدلی دی رنگین ښایسته گلونه
د خو با نو په اور بل ټټر لاسونه
مستې پېغلې گرځېدې به په هر بڼ کښې
مینا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښې
گلو لاندې به وېدې وې نجونې ځوانې
په سینو به یې د پړی د گلو پاڼې
اندامونه مې ځنا رغوندې لړزېږی
د شبنم په څېر مې او ښکی را تویېږی
ضعیف شوی نور د سترگو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل د مینې اور دی
د سپین گل پښان مې زیره شوله سپینه
خو ځو انیزی زما پس ته پس ته مینه
پسرلی کښې (فنا) شین بڼ او بوستان دی
پرما وا وره اوری عمر مې خزان دی

دشکوفي جشن

شکوفي دطبیعت شهکار هنرییی
ته د څا نګو په افق کښی سپین‌سحرییی
دماشوم په څېر دښاخ زانګو کښی زانګی
ګوشواره‌یی ته‌دښکلی‌پېغلي څانګی
ستا په‌ګل کښی‌دځوانی پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښی دې دعشق اومینی‌راز شته
تل‌په‌تاوی ښکلي څانګی‌مرمر ینی
لکه خیال سره غاړه وی لېچی سپینی
یی د لښتوپه سپنسی کښی مرغلرې
سپینی‌غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګی نه‌تویېږې
د چمن دپېغلوبوڼو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شی
ډیر خوبان دې په‌ښکلا مین‌حیران شی
غوړوکی ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلي څانګې سپین‌ورېښمین څادریی
رسېدلی دښکلا په لوړ معراج‌یی
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یی
ته په څانګو کښی خیالی‌ید بیضایی
دبهار ناوې دسپینی‌خولی خندا یی
یادوې ژمی واورینی څانګی‌ما ته
ځیروې مې د غر یب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لا س
ستا لمن نه‌لیرې غواړم د ګلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکی خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښی

دارغوان مشعل

هره ځانګه می د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلی اوپه ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو بنه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه ګل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته مې ځانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ما باندې رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو باننګه نجو نه
تشبیه‌نکړې زماځانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنګین لاس
که می وپوښتی (فنا)څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دوړ پښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك دی‌چه‌نبات‌دی * دوړ پښمو په‌کفن کښی‌می‌ممات‌دی
دوړ پښمو په‌چنجی‌مشهورحیوان یم * انسانی خدمت‌ته‌جارز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پسر خې ستا په تورې شپې کښې هم رڼا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم او ناز یې
هم دآب هم دآبر وسپیځلې راز یې
د شنبلې په تېره څوکه هسې ښکارې
لکه اوښکې وی ښو باندې ولاړې
داغزی په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپېغلې تن کښې
تـه صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس زلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خو دورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شی بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شی اې سیمابه

له پستی نه‌ځي دعلوي پاك حرم ته
محوه کیږي له و جوده ځي عدم ته
د حیات او به اوهم دمرگ‌سراب یی
دفانی ژوندون تعبیر لکه حباب یی
ته روڼي اوښکي دستورو دژړا يي
درسته شپه ژاړي صبا ته بیا خندايي
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړي او ښکي تو یوي دچا په غم کښی
گونډي ستابه‌کوم‌یتیم کو نه‌یادیږی
چه‌دي او ښکي په دي شپه کښی راتو یږی
یابه ناوي دواده شپه کښی ژړیږی
په‌الماس‌گوته‌سره زرجبری ودیږی
يي دآب ، آ برو ، حیا او صفاټکی
دذرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا داني زما د نظم آب و تاب دی
هر یو څاڅکی دي په در گوهر حسا ب دی
په گلپا ڼی کښی(فنا)تـه‌زوړشرا ب‌يـي
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب یی

★ ★ ★

مرگ‌او ژوند

طبیعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کیږی
بیاپه دوبی‌کښی پخیږ ی ځلمی کیږی
شی‌ر نځوردردمندزهیر اوزیړخزان کښی
ژمی‌مری چه دیر ناتوان‌سپین‌زیری‌کیږی

دبزگرچیغه

د وطن دبن نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښي
د توبی ژړاباران دخدای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښي
چه کرېږي هغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل، حرام زنا کښي
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښي
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښي
دژوندون حاصل څه نه دی بې عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښي

خپشاوه

خپشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نو به هله شین زرغون د زړوحرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ ما لیا ړشه
باخبره داغزیو له آزار شه
خپشاوه کړه له محیطه خپلوخارونول
چه وطن شی بڼ بوستان گل وگلزار ټول

ښایی پرې شی د خو درو بـو ټو سر ونه
چـه یی ګټـی ځینی ډ پـر وی ضـررو نه
دنهضـت بڼ و بوستان ښه پاك صفا کـړه
خطر ناك اومضر بوټـی ټو ل امـحا کـړه
ته کړه پـاکـه د هیـواد دپیشرفت لاره
د ظـالـم او د خا یـن لـه خس و خاره
په بر چـه کـه خیشـاوه د ظلـم بڼ شـی
(فنا) هلـه به سمسـو ر بـاغ د وطن شـی

تمباکو څه وایی

زما پا ڼـه د چلـم د خـو لـی تـاج دی
پـه لمبو کښی سـوزېدل زمـا معـراج دی
یـم مـنلـی د یـارا نو انـجمن کـښی
لـرم ډیـر خریدا ران په هر وطن کښی
د لـو ګیو پـه حلقو کښی می بندیان شته
زولنـو کښی می پابند ډ ېر عـملیا ن شته
کـه څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم
د دوکـتور طبیب حکیم د رنـځ دوا یم
زه د ښمن یـم دهـغه چـه زمـا مـل شـی
کـوچنیان زمـا عمـل کښی بد عمل شـی
لـه سپروشونډ وخو لګی اخلم چه سیګار یم
پاکـی خو لی مـردار وم کـه زه نصوار یم
کـه څه هـم زمـا لوګی نا پاك حرام دی
خـوعـا قـل آزاد انسان زمـا غـلام دی
بد لـوم زر په ایرو دامـی کمـا ل دی
سـوزوم پیسی دخلکـو دامـی چـال دی
لوبی کـړم په هـوش او فکر د انسان زه
دبشر تمیز (فـنـا) کـړمـه حیـران زه

غاټول

د صحرا دوچوشونو ترجمان یم
غم شریك د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتونو تما شا کړم ځګرخونه
د وطن غم په سرووینو کړم ګلګونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوار و درنګینو پنجور ازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ داګونو بې آبیکړم
زه د سرو ستر ګو داو ښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تور و خاور و ته به ور کړمه سره وینه
په هوس د سر سبزۍ په دېره مینه
د لیلی د ښکلی مخ سره همراز یم
د مجنون داغی اړمون سره د مسازیم
خال په ښکلی مخ داغی کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
د شهید د قبر سرته بل څراغ یم
د مزار په شاوخوا یې رنګین باغ یم
د زړه داغ مې د رنګین زخم تعبیر دی
زما سوررنګ د شهید د روح تفسیر دی

نـا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبـیـگنـاه خـون څـگرخــون کـړم
د(فـنـا) دزړه د زخــم لــوی شا هــد یــم
درد منډانــو تــه دده درنـځ قــاصــد یــم

بېگنا ه ته پا ك محل جنت نشان یم
گنهگار و ته دوزخ په دي جهان یم
که مظلوم او بېگنا ه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سپلو آتش فشا ن یم
د قاتل زاني رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسا رت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الز ا م په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گور ستان یم
لرم شر نک دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې .
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستا ن یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پیژند نه کهمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکې ته

تا ته چه گورمه بهار یادیږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یادیږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یادیږی
چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز رفتار یادیږی
کله چه ستا ښکلی څیره وینمه
نو د محبوبې تش دیدار یادیږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سیږی
خوږی خبرې د رویبار یادیږی
چه په قفس کښی ستا سندرې اورم
د گنهگار و استغفار یادیږی
ته چه خوږې مستې بدلې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یادیږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریـم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننـوزم بیـا د حسن او غېږ گـلشن تـه
ټو ✲ لومه د ✲ ښکـلا ښایسته گـلان زه
✲ ✲ ✲ جـو ړوم ځـانـته د گل نـوی جهـا ن زه
✲ دپستي ✲ سیني باغچه کښی گل گلزاردی
✲ د تجلی په غـېږ کښی موج گـل د انار دی
په ✲ ر نـگینو لبـاسو نو آ ر ا سـته د ه
✲ د وصال شپـه کـښی د گـلو گـلد سته ده
نرۍ ملا ✲ یـی گـلدستـه د سپینـو گـلـو
✲ د ✲ سر و گـلو گـلد سته یې په منـگـلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښی دگل تـاج ✲دۍ
د✲ دې وصل د ارمـان آ رزو معراج د ی
زې دستر گوپه نرگس ✲ کـښی شراب څمگه
گلا لی ✲ مـخ نـی عـرق د گـلا ب څـکمه
✲ دسروشونډوله گـلزا ر یې ✲ غو ټۍ ا خلم
دې غوټـۍ نه ✲ ښه شیر ینه خو لگۍ ✲اخلم
✲ چـه د نـاز د نـا زبو پـه بوی ✲ مستېږم
بیادعطر و بوی جهان ✲ کښی محوه ✲ کـېـږ م
زه (فنـا) شـاعر یم عشق زما گـلشن ✲دی ✲
ز ه بـلبل یـم د گـل ✲پاڼـه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیو ا ن شو
عقل او نطق ور سر ه یو ځا ی شو انسان شو
دځوا نی ا و پېغلتو ب ژ و ند و ن بها ر و
چه دمر گ چپاو پر ې راغی بیا خز ا ن شو

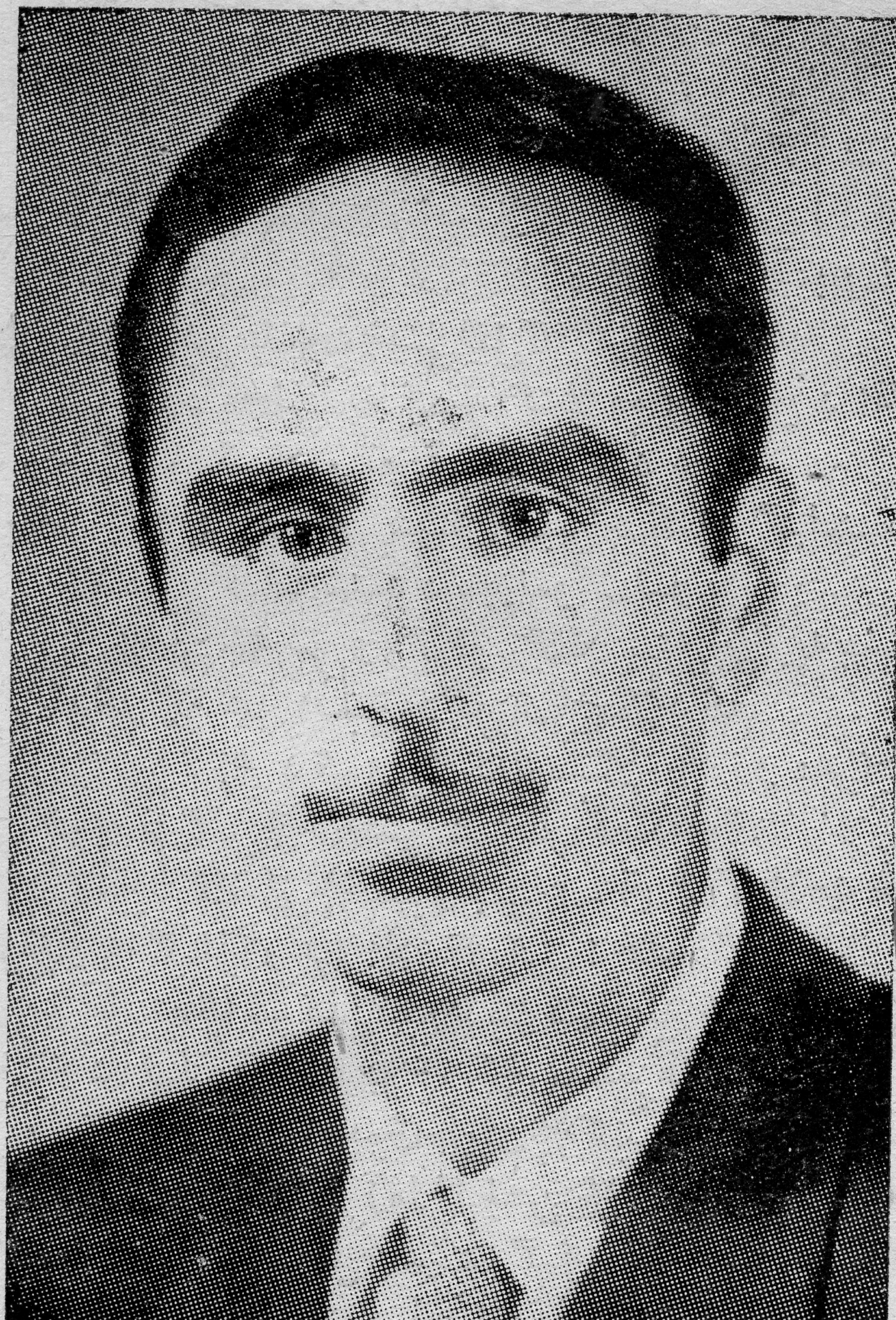

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څو نړۍ کښې دژوندون او مرګ نظام شته ☆ د بقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دې نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور د هر آغاز پسې انجام شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومی امتنان د نمانځنی سره هغوی ته څرگندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینی مدیر، ښاغلی گلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې او قدر وړ بولم او د دولتی مطبعې د ټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ گلبرگها — دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبی — (نظم)
۳:ـ چارگل — (نظم)
۴:ـ پتنگ — (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال — (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	۵	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پښرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE

SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library